

CHP NEDEN İKTİDAR OLAMIYOR?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Salı, 07 Kasım 2017 15:34 -

Kent kökenli aydınlarda CHP'nin neden iktidar olamadığı konusunda bir ezber var. Buna göre CHP laik olduğu için seçim kazanamıyor. Karşı taraf ise (ki şimdi onları AKP ve MHP Bloğu temsil ediyor), halkın din duygularını kullandığı için seçimleri kazanıyor. Halkın çoğunluğu, din duygularının okşanmasından hoşnut oluyor ve bu nedenle oyunu muhafazakârlara veriyor. Bu ezber bozulmadığı sürece CHP iktidar yüzü göremeyecek demektir.

Hangi partinin hangi seçimde ne kadar oy aldığı ve bunun o dönemki nedenleri ayrı ayrı araştırma yapıp değerlendirmeyi gerektirir ama 1961 seçimlerinde birinci parti olması ve kısa bir Ecevit dönemi sayılmazsa çok partili dönemde CHP hep bir muhalefet partisi olmaya mahkûm olmuştur. Bunun temel nedeni CHP'nin tarihinde yatıyor.

CHP, kurulduğu 1923'ten 1950'ye kadar 27 yıl devlet partisi idi. 1945'e kadar başka parti kurmak da yasaktı.

1925'te Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatılmış, bir çeşit siyasi sıkıyönetim olan "Takriri Sükûn" yürürlüğe girmişti. Her türlü muhalefet yasaklandığı için iktidar denetimsiz de kalmıştı. Denetimsizlik mutlak olarak sorumsuzluk ve yozlaşma demektir.

Bunun halk üzerinde nasıl bir bunalıma neden olduğu anlaşılınca 1930'da güdümlü bir muhalefet partisi olan Serbest Fırka denemesine girilmişse de yapılan ilk yerel seçimlerde halkın bu partiye aktığı görülünce parti kapatılmış ve eski yönetim biçimine dönülmüştü. Fakat muhalefetsiz bir iktidarın sakıncaları görülüyor değildi. Bunun üzerine CHP içinde bazı milletvekilleri ayrılarak Müstakil Grup oluşturulmuşsa da böyle yapay bir muhalefetin işlevi olmamıştı.

Aslına bakılırsa CHP, tek partili dönemde yönetim biçiminden ötürü bir siyasi parti de olamamıştır. Bu partinin Meclis grubu işlevsiz kalmış, yasaları tartışmamış, geldiği gibi onaylamıştır. CHP, sistemin yürümesinden kişisel çıkarı olan, yerel eşrafın da çıkarlarını koruyan, yıldan yıla halktan daha da uzaklaşan bir parti halini almıştı.

CHP'nin o dönemde en büyük kusuru, solu şiddetle yasaklamış olmasıdır. Öyle ki 1945'te çok partili sisteme geçilirken bile, kendi içinde palazlanıp yollarına liberalizmle devam etmek isteyenlere istemeyerek de olsa yol verilirken kurulan emekçi partileri kapatılmıştır.

Tek Parti Dönemi'nde devlet düzeni ve sosyal hayatta yapılan yeni harflerin kabulü, anayasanın laikleştirilmesi, şapka giyilmesi, tekke ve zaviyelerin kapatılması, ezanın Türkçeleştirilmesi, kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınması gibi bazı reformlar, önemli ve gerekli olmakla birlikte yüzde sekseni köylü olan çoğunluğun ekmeğini büyütmediği, hatta ağır vergilerle ekmek daha da küçüldüğü için CHP, halkın çoğunluğunun partisi olamamıştır. "O zamanlar imkânlar o kadardı ne yapalım?" savunması gerçekçi değildir. Bunu halk da biliyor. Halk aynı zamanda külfetin paylaşılmadığını da unutmuyor.

Çok partili hayata geçildiğinde oyların büyük çoğunluğunu karşı tarafın alacak olmasını tahmin etmek zor olmasa gerektir.

1950 yılına gelindiğinde, halkın oylarını özgürce verdiğini zannetmek de yanlıştır. Oyların CHP-DP olarak ayrışması, gerçekte Türkiye hâkim sınıfları arasındaki bir ayrışmadır.

CHP'nin yüzde 40'lara varan oyları alabilmesi, tek parti dönemine minnet borçlu olan yerel eşraf ve ağaların 27 yıllık tek parti deneyiminden çıkardıkları sonuçla DP'yi geçici bir parti olarak görmelerindedir. (Nitekim DP 1960'ta kapatılarak bu öngörü gerçekleşmiştir). Fakat yıllar içinde bu bölünmenin geçici değil, kalıcı bir durum olduğu anlaşılınca, özellikle 1970'lerden sonra yerel eşrafın CHP oylarını elde tutma imkânı da kalmamıştır. Onlar da asıl partilerini bulmuşlardır.

CHP oylarının yaklaşık yüzde 25'lerde sabitlenmiş olması, onun laik olmasından değil, bu geçmişle ilgilidir. Esasına bakılırsa laik olan halktır. Halk, devletten ve partilerden din değil iş,

CHP NEDEN İKTİDAR OLAMIYOR?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Salı, 07 Kasım 2017 15:34 -

aş ve hürriyet ister. CHP şimdi bunu vaat ediyor ama atı alan çoktan Üsküdar'ı geçmiştir.
CHP'DE İKİ ANLAYIŞ

Bugünkü CHP kadrolarının bir kısmı uygulamak istedikleri siyasi ve ekonomik projelerle bu geçmişten kurtulmaya çalışıyor. Bir kısmı ise 1930'ların ve 40'ların CHP'sine övgüler düzmeye devam ediyor. Parti dışından bazı odaklar da halkın kazanılacağından umudu kesmiş olmalı ki geçmiş siyasi alışkanlıklarının da sonucu olarak iktidarın başka yollarla ele geçirilebileceği hayaliyle yaşıyor ve CHP'yi de bu yola sokmaya çalışıyorlar.

1930'lu, 40'lı yıllarda halkın yoksulluğunu denetimsiz tek parti rejimi değil de iktisadi buhran ve İkinci Dünya Savaşı olduğunu söylüyorlar. Fakat bunlar kitleleri ikna etmiyor. Bundan sonra da etmeyecek. Çünkü gerçek bu değildir. Gerçek, bütün yetkileri elinde toplayan bürokratik kadroların halkın emeğiyle kısa zamanda bir zenginler sınıfı yaratma politikasıdır.

Gene de siyaset oynak bir zeminde yürüyor. CHP bir de bakmışsın tek başına iktidar ya da birkaç kez olduğu gibi hükümet ortağı olmuş.

Bu sonucu doğuracak olan, eskiye takılmayan kentli bir nüfusun çoğalmasındır. İktidar partisinin ve tek adam rejimini kurmaya çalışan kişinin otoriter tutumu da muhalefete yardım edecektir. Uygulamaya bakılırsa, tek parti döneminin reformlarına şiddetle karşı çıkan ve onu paranteze alan Reis, yönetim tarzı olarak o rejime imrenmektedir. Böylece kaldırdığı taşı ayağına düşüreceğinin farkında değildir. CHP, tek parti olarak 27 yıl iktidarda kaldı. AKP'nin iktidar geçmişi ise 16 yılı ancak bulmuştur. Zaman acele etmiyor!

CHP de içinde olmak üzere muhalefet, adil bölüşümün ve demokrasinin iktidar olması için direnmelidir. CHP'nin geçmişin ağırlığından kurtulup bir "Halk" partisi olarak iktidara gelmesinde büyük fayda vardır.